

Kommunene og fylkesmennene

Kontaktperson: For kommunen: Fylkesmannen
For fylkesmannen: Landbruksdirektoratet v/ Nanna Bergan, Johan Kollerud

Vår dato: 18.12.2018

Vår referanse: 18/1

Rundskriv erstatter: Rundskriv 2016-10

Forvaltning av forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord

[Forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord](#) er endret fra 2016 til også å omfatte planerte arealer som tidligere ikke er grøftet. Kravet om at arealet tidligere skal ha vært grøftet, gjelder fortsatt for øvrige arealer. Etter at miljøplan ble avvirket fra 2015, er miljøplan trinn 2 erstattet med miljøvurdering av tiltaket.

Nedenfor følger kommentarer til enkelte av bestemmelsene i forskriften, samt noen saksbehandlingsrutiner.

Landbruksdirektoratet gjør spesielt oppmerksom på at nytt elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem for ordningen introduseres i 2019, og at utfyllende opplysninger om søknader og saksbehandling i dette systemet foreligger i tilhørende brukerveiledning.

Til § 1 Formål

Ordningen har som formål å bedre kvaliteten på grøftet jordbruksjord for å øke jordbruksproduksjonen. Det er også et mål å redusere fare for erosjon og overflateavrenning til vassdrag.

Til § 3 Vilkår

1. ledd - Hvem kan få innvilget tilskudd?

Tilskuddet skal gis til den som vil ha kostnadene med tiltaket. Dette kan være eier av jordbruksareal eller jordbruksforetak som leier jordbruksareal. Det kan ikke gis tilskudd til drenering både til eier og leietaker for det samme arealet.

Arealene skal tidligere ha vært grøftet. For planerte arealer kan det også gis tilskudd til arealer som ikke tidligere er grøftet. Bakkeplanering er i forurensningsforskriften § 4-2

definert til å være arbeidet med å gjøre brattlendt eller kupert dyrkbart og tidligere dyrket areal skikket for maskinell jordbruksdrift. Det regnes som planering når det forflyttes masse som berører et areal på minst 1,0 dekar. Ved nydyrking inngår dreneringa i nydyrkingsarbeidet. Tilskuddet gis ikke til drenering ved nydyrking.

Dersom det er tvil om arealet tidligere har vært drenert, må søkeren dokumentere dette. Ofte vil gamle grøfter og grøfteutløp være synlige. Aktuell dokumentasjon kan være tidligere grøfteplaner, tilskuddsbrev om grøfting med grøftekart, relevante fakturaer, bekreftelse fra entreprenør eller andre personer eller foto som viser effekt av gamle grøfter.

2. ledd – Søknadens innhold

I søknaden skal søker oppgi eller legge ved:

1. *Plan for drenering med beskrivelse av tiltaket*

Planen skal inneholde opplysninger om:

- arealets tilstand og behov for drenering
- hvordan dreneringa er planlagt utført (type tiltak, dreneringsareal, -metode, -avstand og -dybde, filtermateriale, sikringstiltak for kummer og utløp, planlagt dato for anleggsstart og –avslutning, m.m.)
- kostnadsoverslag for dreneringen inkludert materialer og arbeid

2. *Kart i hensiktsmessig målestokk (f.eks. 1:1000 eller 1:2000)*

Kartet finnes på gardskart.nibio.no. Kartet skal vise omriss av arealet som skal dreneres, plassering av hovedavløp, kummer og samle- og sugegrøfter. Områder med erosjonsproblemer eller tydelig overflateavrenning, verdifulle landskapselementer, naturmangfold og arkeologiske kulturminner, skal merkes av på kartet.

3. *Miljøvurdering av tiltaket*

Søker skal selv vurdere den miljømessige virkningen av tiltaket som søkeren er kjent med. Kulturminner, naturmangfold, avrenning og naboforhold skal inngå. Kommunen har et selvstendig ansvar for sakens opplysning. Kommunen kan ikke basere sin vurdering av de miljømessige forholdene på søkerens opplysninger alene.

Elektronisk søknad vil etterspørre denne informasjonen fra søker.

3. ledd – Miljøvurdering

Det kan ikke gis tilskudd der tiltaket medfører vesentlig skade for annen eiendom og naturmangfold, vesentlig fare for flom og vannforurensning eller fare for skade på automatisk fredete kulturminner.

Kulturminner

Kommunen skal vurdere om tiltaket er i konflikt med kulturminner. Kjente automatisk fredete kulturminner er registrert i Riksantikvarens database Askeladden, som er tilgjengelig på gardskart.nibio.no. Disse er vanligvis registrert fordi de er godt synlige i terrenget, eller de har blitt registrert i forbindelse med omdisponering av areal til annet formål enn landbruk. Ikke synlige automatisk fredete bosettings- og dyrkingsspor i dyrka mark er i liten grad registrert i Askeladden. Kommunen skal med grunnlag i lokalkunnskap og eventuelle nærliggende registreringer vurdere potensial for funn av kulturminner. Det er

størst mulighet for funn ved gårdstun, åkerholmer og i vegetasjonsbelter langs jordkanter. Kriterietema som kan være til hjelp i denne vurderingen er:

- avstand fra arealet til nærmeste kjente automatisk fredete kulturminne
- gårdsnavnet kan fortelle om gårdens alder
- helningsgraden på terrenget
- hvor lenge det er siden arealet sist ble grøftet
- jordsmonn
- høyde over havet – jf. sannsynlighet for steinalderbosetting

Regional kulturminneforvaltning (fylkeskommunen og/eller Sametinget) kan bistå med lokal / regional konkretisering av kriterier og eventuell kartfesting av områder med særskilt interesse, eller informere om områder i den enkelte kommune hvor det ikke er aktuelt at kulturminneforvaltningen uttaler seg. Planerte arealer er registrert i kartbasen [Kilden](#) (Jordsmonn/Jord/Andre tema/Planering). For disse arealene er det imidlertid mindre sannsynlig å finne kulturminner. Ved tvil, skal kommunen kontakte kulturminneforvaltningen.

Dersom det påtreffes automatisk fredete kulturminner under dreneringsarbeidet, skal den som gjennomfører tiltaket stanse arbeidet og kontakte regional kulturminneforvaltning. Den som gjennomfører tiltaket, er ansvarlig for eventuelle skader på slike kulturminner. Dette følger av bestemmelsene i kulturminneloven. Dette gjelder selv om kommunen har gitt tilsagn om tilskudd.

Naturmangfold

Naturmangfoldloven har bestemmelser om bærekraftig bruk og prinsipper for offentlig beslutningstaking. Kommunen skal vurdere de miljørettslige prinsippene i loven §§ 8-12. Det skal gå fram av tilskuddsbrevet at prinsippene er vurdert og hvordan de ulike hensynene er vurdert og vektlagt. I tillegg til spørsmålene i saksbehandlingsløsningen, kan følgende spørsmål være nyttige når kommunen skal vurdere søknaden:

- Er det prioriterte arter / utvalgte naturtyper etter Naturmangfoldloven i området?
- Er det arter/naturtyper registrerte som truet eller nær truet i norsk rødliste for arter/naturtyper i området?
- Er det andre registrerte biologiske verdier i området (eventuell egen kartlegging i kommunen)?

Naturtyper, arter og kulturlandskap er registrert i kart.naturbase.no i tillegg til at arter ligger i artsdatabanken.no.

Avrenning

Ved drenering skal det tas hensyn til risiko for forurensning av vann og vassdrag. Fare for erosjon og avrenning av jord og næringsstoffer må vurderes med hensyn til vannkvalitet i resipienten (nedenforliggende vann og vassdrag). Vannforskriftens bestemmelser og godkjente regionale vannforvaltningsplaner skal legges til grunn for kommunal og statlig planlegging og virksomhet. Det må særlig utvises varsomhet nær sårbare vannforekomster som er i risiko for ikke å nå miljømålene. Informasjon om vannforvaltning og godkjente vannforvaltningsplaner ligger i vannportalen.no, og informasjon om tilstand i de enkelte vannforekomster er i vann-nett.no.

Drenering vil normalt ha en positiv effekt på risiko for forurensning fordi den reduserer overflateavrenning og risiko for erosjon på jorder og i bekkekanter. Vær imidlertid oppmerksom på eventuell økt avrenning i grøfteutløp og konsekvenser av dette med hensyn til fare for forurensning og flom!

I sårbare resipienter og dersom dreneringa kan påvirke vannkvaliteten negativt, bør kommunen vurdere å stille spesielle krav til planen for drenering. Dette kan omfatte sikrings- eller rens tiltak som f.eks.:

- spesielle krav til hydrotekniske tiltak som avskjæringsgrøfter, tilstrekkelig antall kummer for overflatevann, sikringstiltak ved utløp og kumdammer
- rens tiltak for drenevannet før det når vann og vassdrag, som f.eks. vegetasjonssoner, andre former for filter (leca o.l.), kumdammer og fangdammer
- gjenåpning av bekkelukkinger som kan bidra til bedre økologisk rensing av drenevannet
- sikringstiltak som følge av eventuelt økte vannmengder

3. ledd – Påbegynte tiltak før innvilgning av tilskudd

Det kan ikke gis tilskudd til tiltak som er påbegynt før kommunen har innvilget tilskudd, fordi disse tiltakene ikke har blitt vurdert opp mot forskriftens vilkår.

Til § 4 Beregning av tilskudd

1. ledd – Tilskuddssatser, tilskuddsareal og avgrensning mot SMIL

Tilskuddet utgjør 2 000 kroner per dekar for systematisk grøfting, profilering og omgraving. Ved annen grøfting (usystematisk) for å drenere mindre deler av skiftet og avskjæringsgrøfting er tilskuddssatsen 30 kroner per løpemeter grøft, begrenset oppad til 2 000 kroner per dekar berørt areal.

Tilskuddsarealet er det arealet som direkte påvirkes av tiltaket og som blir drenert, og ikke det omkringliggende arealet. Dersom en mindre del av et skifte dreneres systematisk, skal bare denne delen av skiftet legges til grunn for tilskuddet. For annen usystematisk grøfting må kommunen vurdere hvor stort areal som dreneres. Et utgangspunkt for vurderingen kan være normal grøfteavstand i området.

Det er vanlig å kombinere systematisk grøfting med avskjæringsgrøfter rundt arealet som blir systematisk grøftet. Kommunen må være oppmerksom på at det ikke kan gis dobbelt opp med tilskudd i slike tilfeller. Tilskuddet skal begrenses til maksimalt 2 000 kroner per dekar berørt areal.

Både tilskudd til drenering av jordbruksjord og forurensningsdelen av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) omfatter hydrotekniske tiltak. Ordningene har imidlertid ulike hovedformål. Ved innvilgning av tilskudd til drenering, skal alle forhold som hører med til drenering inngå i plan for drenering, så som gravearbeid, avskjæringsgrøfter, åpne og lukka grøfter, kummer, utløp o.l. Tilskudd til hydrotekniske tiltak under SMIL-ordningen skal først og fremst være utbedring av skader, ofte enkeltpunkter - utover vanlig vedlikehold for å redusere erosjon og avrenning av jord og næringsstoffer. Dette kan være reparasjon av ødelagte kummer og rørtløp, sikringstiltak, reparasjon av enkelte avskjæringsgrøfter, behov for økt kapasitet på grunn av endrede nedbørsforhold og liknende tiltak.

Ved innvilgning av tilskudd til drenering må kommunen påse at kun kostnader med dreneringa tas med i kostnadsoverslaget. For tiltak utover det som normalt inngår i dreneringsarbeidet, f.eks. fangdammer eller tiltak for å rense grøftevann, skal SMIL-ordningen eventuelt benyttes.

Til § 5 Søknad og utbetaling

1. ledd – Søknadsfrist og innsending av søknad

Kommunen skal fastsette søknadsfrist. Søknad skal sendes til den kommunen der dreneringsarealet ligger, en søknad per kommune. Søknad om tiltak på ulike landbrukseiendommer må sendes som separate søknader.

2. ledd – Søknadsskjema

Landbruksdirektoratet har fastsatt elektronisk søknadsskjema som skal benyttes i størst mulig grad. Søker kan henvende seg til Landbruksdirektoratet for å få tilsendt søknadsskjema på papir eller i pdf-format. Siden sistnevnte skjema ikke er en fullelektronisk løsning, må søker ta utskrift og skrive under, før søknaden sendes til kommunen.

3. ledd – Anmode om utbetaling, dokumentere gjennomføring og frist for å gjennomføre tiltaket

Søker må skriftlig anmode om å få utbetalt tilskuddet og dokumentere at tiltaket er gjennomført, før kommunen attestere utbetalingen. Aktuell dokumentasjon kan være:

- faktura fra entreprenøren
- kvitteringer for innkjøp av rør og annet materiell
- fotografi, befaringsrapport
- detaljert kart som viser faktisk plassering av grøfter og andre dreneringstiltak, etter avsluttet drenering – digitalt eller papir

Etter at arbeidet er avsluttet, må kommunen sørge for å få inn et detaljert kart som viser faktisk plassering av grøfter og andre dreneringstiltak. Dette er en del av dokumentasjonen for utbetaling av tilskudd. For enklere å finne igjen grøftene ved seinere behov (vedlikehold, spyling, vedlikehold, graving av kabler og ledninger), er det en fordel å registrere grøftene med GPS på digitale kart.

Ca. 6 måneder før fristen for å gjennomføre tiltaket går ut, bør forvaltningen minne søkeren om at tiltaket må gjennomføres innen fristen og at søkeren må anmode om utbetaling, for å være berettiget til tilskudd, jf. forvaltningsloven § 11.

Det er ikke anledning til å utbetale deler av tilskuddet på forskudd. For det arealet som er dokumentert ferdig drenert, er det anledning til å delutbetale tilskudd, selv om det resterende arealet i søknaden ikke er ferdig drenert.

Frist for å gjennomføre og rapportere fra tiltaket er tre år fra søknaden ble innvilget. Om tiltaket ikke er gjennomført innen den fastsatte fristen, faller tilskuddet bort. Hvis ikke søkeren følger opp fristen, skal tilskuddet inndras. Saksbehandlingssystemet Agros har støtte for automatisk inndragning av tilskudd etter at frist er utløpt.

Kommunen kan etter søknad forlenge gjennomføringsfristen med ett år dersom søknaden om utsatt frist skyldes tørke i vekstsesongen 2018.

Dersom deler av tiltaket er gjennomført innen fristen, kan kommunen godkjenne tilskudd for det arealet som er ferdig drenert innen fristen. Fristen kan ikke forlenges. Forskriften inneholder ikke adgang til å søke om dispensasjon.

I de tilfellene at kommunen ikke godkjenner deler av eller hele tiltaket, skal kommunen skrive nytt vedtak med klageadgang. Dette kan f.eks. være aktuelt når kommunen ved stedlig kontroll påviser at drenert areal ikke er i samsvar med innvilget søknad eller at tiltaket ikke er tilfredsstillende utført.

Håndtering av inndratte midler

Inndratte midler i løpet av året kan kommunen beholde og disponere på nytt. Udisponerte midler hos kommunene ved årsskiftet vil bli trukket tilbake til fylkesmannen.

Fylkesmannen må allikevel følge med på forbruket av midler i kommunene og sørge for en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene. Fylkesmannen har anledning til å omfordele udisponerte midler i løpet av året i Agros. En slik omfordeling må skje i tett dialog med de berørte kommunene.

Landbruksdirektoratet anbefaler fylkesmannen innen 1. september hvert år å innhente statusrapport fra kommunene om forbruksprognoser, med forventet sum for innvilgninger, ubrukte midler per 1. september og antatt udisponerte midler ved årsslutt. Kommuner som har behov for mer midler må melde fra om dette til fylkesmannen. Fylkesmannen kan da i dialog med kommunene, vurdere å omfordele den ubrukte ramma dersom midlene kan utnyttes i andre kommuner.

Til § 6 Prioritering av søknader

Dersom søknadspågangen er større enn det budsjettammen gir rom for, må kommunen prioritere mellom søknadene. Kommunen skal da ta utgangspunkt i formålet med ordningen, dvs. mulig produktivitetsøkning og miljøeffekt av tiltaket. Kommunen skal vektlegge muligheten for økt jordbruksproduksjon og hvorvidt tiltaket reduserer risikoen for erosjon og overflateavrenning til sårbare vannforekomster. Kommunens vurdering skal gå fram av vedtakene, særlig dersom søknaden avslås.

Til § 7 Uttalelser

Dersom tiltaket kan berøre automatisk fredete kulturminner, skal kommunen innhente uttalelse fra regional kulturminneforvaltning. I enkelte saker kan det være nødvendig med en arkeologisk registrering før kulturminneforvaltningen kan uttale seg endelig. Om søknaden omfatter mindre enn 100 dekar, regnes tiltaket i denne sammenhengen som et mindre, privat tiltak og staten dekker alle utgifter til arkeologiske undersøkelser. Kulturminneforvaltningen skal uttale seg endelig i saken innen tre måneder fra de har mottatt søknaden.

Dersom tiltaket er i konflikt med automatisk fredete kulturminner og det ikke er gitt dispensasjon for gjennomføring av dreneringstiltaket, vil søknad om tilskudd til drenering

også bli ansett som søknad om dispensasjon etter kulturminneloven. Regional kulturminnemyndighet vil da innhente endelig avgjørelse fra Riksantikvaren.

Til § 8 Opplysningsplikt og kontroll

1. ledd – Nødvendige og relevante opplysninger

Søker plikter å gi nødvendige opplysninger som kommunen og fylkesmannen trenger for å forvalte ordningen. I nødvendighetskriteriet ligger det at opplysningsplikten ikke er ubegrenset og at forvaltningen bare kan kreve relevante opplysninger. Dette kan typisk være grunnlagsmateriale for å kunne fatte vedtak om tilskudd, og dokumentasjon som muliggjør en effektiv kontroll av om utbetalingen er i samsvar med forskriften og vilkårene i tilskuddsbrevet.

2. ledd – Kontroll av tilskuddet

Forvaltningen er ansvarlig for å gjennomføre tilstrekkelige kontrolltiltak for å sikre at tilskuddet nyttes i tråd med forutsetningene. Det kan være aktuelt å kontrollere foretakets bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet, jf. pkt. 6.3.8.2 om kontroll av informasjon fra tilskuddsmottaker, i «Reglement for økonomistyring i staten». Landbruksdirektoratet antar at det sjelden vil være behov for at forvaltningen krever at revisor bekrefter opplysningene.

3. ledd – Stedlig kontroll

Kommunen og fylkesmannen kan gjennomføre stedlig kontroll hos foretaket, som må legge til rette for å gjennomføre kontroll. En stedlig kontroll skal følge bestemmelsene i forvaltningsloven § 15. Ved en slik kontroll bør forvaltningen bl.a.:

- se etter at tiltaket ikke er påbegynt før kommunen har innvilget tilskudd
- se etter at aktuelle miljøhensyn er ivaretatt
- se etter at drenert areal eller løpemeter grøft er i samsvar med innvilget søknad
- se etter at tiltaket er utført i samsvar med planen som lå til grunn for innvilget tilskudd
- kontrollere kummer og utløp
- kontrollere bilag for kostnader med dreneringen inkludert materialer og arbeid

Til § 9 Retting av feilutbetalinger

Ved retting av feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller ved krav om tilbakebetaling fra tilskuddsmottaker, må kommunen eller fylkesmannen gjøre om det opprinnelige vedtaket, jf. forvaltningsloven § 35.

Etterbetaling er først og fremst aktuelt hvis forvaltningen har utbetalt for lite tilskudd og årsaken til feilutbetalingen skyldes forhold hos forvaltningen. Dersom tiltakshaver har fått utbetalt for lite tilskudd på bakgrunn av feil oppgitte opplysninger i søknaden, vil mottaker som hovedregel ikke ha krav på etterbetaling. Dette gjelder selv om mottaker ville ha mottatt et høyere tilskuddsbeløp, om søker hadde gitt riktige opplysninger i søknaden.

Når mottaker har fått utbetalt for mye tilskudd, skal kommunen eller fylkesmannen kreve at mottaker betaler tilskuddet tilbake. Dette gjelder uavhengig av om feilen skyldes forhold hos forvaltningen eller mottaker, og selv om mottaker har innrettet seg i god tro. Forvaltningen må da gjøre om vedtaket hvor tilskuddet ble innvilget, jf. forvaltningsloven

§ 35. Før forvaltningen kan fatte vedtak etter denne bestemmelsen, skal tilskuddsmottaker varsles og gis anledning til å uttale seg innen en nærmere angitt frist, jf. forvaltningsloven § 16.

Til § 10 Avkorting

Avkorting innebærer at forvaltningen gjør en reduksjon i det tilskuddet som foretaket ville fått beregnet dersom det hadde søkt korrekt. En eventuell avkorting kommer i tillegg til oppretting av de uriktige opplysningen i søknaden, eller den effekten opplysningene har hatt på utbetalingen.

Om foretaket har opptrådt uaktsomt eller forsettlig og mottatt tilskudd uten å være berettiget til det, kan forvaltningen avkorte hele eller deler av tilskuddet. I de tilfellene at foretaket har handlet i aktsom god tro, kan ikke forvaltningen avkorte tilskuddet. Forvaltningen skal imidlertid stille strenge krav til foretakets aktsomhet. Kommunen skal – som et klart utgangspunkt – avkorte tilskuddet når foretaket har opptrådt klanderverdig. I vektleggingen av forholdsmessigheten mellom berettiget tilskudd og avkortingens eventuelle størrelse, må kommunen vurdere:

- graden av skyld
- overtredelsens størrelse og alvorlighet, og
- overtredelsens varighet

I nr. 1 framgår at forvaltningen kan avkorte tilskuddet dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknad, rapportering eller på annen måte, som har eller ville dannet grunnlag for urettmessig utbetaling av tilskuddet.

I henhold til nr. 2 kan også forvaltningen avkorte tilskuddet dersom et foretak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med regelverk for jordbruksvirksomhet. Dette må være fastslått i forvaltningsvedtak eller dom. Det er kun ved overtredelse av regelverk som har nær tilknytning til produsentens utøvelse av jordbruksdrift, at forvaltningen kan avkorte tilskuddet. Avkorting av tilskuddet med hjemmel i nr. 2 bør forbeholdes grove og eller gjentatte regelverksbrudd. Dette vil i hovedsak være aktuelt der det ved overtredelsen av regelverket er utvist uaktsomhet eller forsett.

Til § 11 Innkreving av tilbakebetalings- eller avkortingsbeløp mv.

1. ledd – Tilbakebetaling og motregning som følge av vedtak om tilbakebetaling eller avkorting

1. ledd fastslår at tilbakebetalingsbeløp, jf. § 9, eller avkortingsbeløp, jf. § 10, kan kreves tilbakebetalt eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger. Selv om forskriften sier kan, er hovedregelen at beløpet skal kreves tilbake.

Tilbakebetalings- og avkortingsbeløp kan også motregnes i senere tilskuddsutbetalinger til foretaket. Motregning betyr at vedkommende betaler sin egen forpliktelse samtidig som vedkommende inndriver sitt krav. Motregning er kun en oppgjørsmetode, og kommunen trenger kun å sende en melding (erklæring) til foretaket om at motregning vil bli iverksatt. Det er ingen spesielle formkrav til hvordan kommunen skal utforme erklæringen. Kommunen skal melde motregninger til fylkesmannen, som registrerer disse.

2. ledd – Krav fra offentlig myndighet som utspringer fra foretakets jordbruksvirksomhet kan motregnes i tilskuddsutbetalinger

Dersom foretaket f.eks. er ilagt tvangsmulkt for brudd på annet regelverk fra foretakets jordbruksvirksomhet, kan denne inndrives gjennom motregning i tilskudd til drenering. Motregning iverksettes ved at forvalter av særregelverket henvender seg til kommunen og begjærer motregning. Hele eller en del av tilskuddet går da ikke til utbetaling til foretaket, men overføres til forvalter av særregelverket til dekning av dennes krav mot foretaket.

Kommunen må kontrollere at tilknytningen mellom kravene er nær nok, altså om statens krav på foretaket «utspringer fra foretakets jordbruksvirksomhet».

3. ledd – Renter ved feilutbetaling

Forvaltningen kan kreve renter tilsvarende den til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente. Når foretaket har vært i god tro om feilutbetalingen, skal ikke forvaltningen legge til renter på tilbakebetalingskravet. I tilfeller hvor mottaker burde ha forstått at tilskuddet måtte betales tilbake, skal mottaker betale renter fra da vedkommende mottok tilbakebetalingskravet. Der mottaker har vist grov uaktsomhet eller forsett, kan forvaltningen kreve renter fra utbetalingstidspunktet for det urettmessige tilskuddet.

Til § 12 Administrasjon og klage

1. ledd – Kommunen skal veilede søker og fatte vedtak i ordningen

Kommunen er det forvaltningsorganet som er nærmest søker og som må bidra til å veilede søker, jf. forvaltningsloven § 11. I den forbindelse bør kommunen gjøre søkeren oppmerksom på forhold som kan medføre at tiltaket kan komme i konflikt med annet regelverk som f.eks.:

- dersom tiltaket krever dispensasjon fra plan- og bygningsloven
- kommer i konflikt med bestemmelser i kulturminneloven
- tiltaket er meldepliktig etter naturmangfoldloven
- tiltaket berører vassdrag etter vannressursloven
- tiltak som gjelder forurensningsforskriften kapittel 4

Kommunen har ansvar for at saken er så godt opplyst som mulig når vedtak fattes, jf. forvaltningsloven § 17 første ledd. Dette innebærer at kommunen, dersom det er grunn til det, må vurdere om tiltaket kan komme i konflikt med overnevnte regelverk. Ved at kommunen forvalter både søknader etter SMIL-ordningen og tilskudd til drenering, kan det bidra til økt måloppnåelse ved å se virkemidlene i sammenheng.

I «Reglement for økonomistyring i staten» er det gitt bestemmelser om forvaltning av tilskuddsordninger. Kommunen skal bekrefte tilsagn om tilskuddsbeløp på grunnlag av innvilget søknad med et tilskuddsbrev. Dette er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.

Tilskuddsbrevet skal inneholde:

- formål og hva slags tiltak tilskuddet forutsettes benyttet til
- tilskuddsbeløp
- utbetalingsordning

- frist for gjennomføre og rapportere fra tiltaket og eventuelle andre vilkår som settes for bruken av midlene
- henvisning til kulturminnelovens bestemmelser om stans av arbeidet ved funn av kulturminner
- krav til rapportering og dokumentasjon på gjennomføring av tiltak, jf. § 5, 3. ledd. Tilskudd blir ikke utbetalt før arbeidet er dokumentert gjennomført. Kart er en del av denne dokumentasjonen
- krav til søkeren om å legge ved et detaljert kart, som viser faktisk plassering av grøfter og andre dreneringstiltak, til kommunen, etter at arbeidet er avsluttet
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til § 8 i forskriften
- mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningene for tilskuddet, med henvisning til §§ 9-11 i forskriften
- opplysning om klageadgang, med henvisning til § 12 i forskriften

I tilskuddsbrevet bør kommunen gjøre søkeren oppmerksom på at innvilgning av tilskudd ikke innebærer at tiltaket er godkjent med hensyn til annet regelverk. Før gjennomføring av tiltaket må derfor søker gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser i andre lover og forskrifter, f.eks. plan- og bygningsloven, kulturminneloven, naturmangfoldloven, vannressursloven og forurensningsforskriften.

2. ledd – Klage på vedtak

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak fattet av kommunen. Klagefristen er tre uker fra vedtaket ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28-29. Søker skal adressere klagen til fylkesmannen, men sende den til kommunen for ny vurdering. Kommunen vurderer hvorvidt de selv omgjør sitt eget vedtak, jf. forvaltningsloven § 35. Dersom kommunen imøtekommer klagen fullt ut, skal ikke kommunen sende klagen til fylkesmannen. Om kommunen bare delvis eller ikke tar klagen til følge, skal kommunen uttale seg om klagen og sende den til fylkesmannen for endelig avgjørelse.

Til § 13 Ikrafttredelse

Forskriften, fastsatt 25.6.2013 med endringer av 03.9.2014, 18.12.2015, 29.6.2017 og 26.10.2018, trådte i kraft 25.6.2013.

Dette rundskrivet trer i kraft straks. Samtidig bortfaller rundskriv 2016-10.

Avsluttende kommentar

Landbruksdirektoratet har utarbeidet elektronisk søknadsskjema. Aktuelt [regelverk og lenker til faglige publikasjoner og nettsider er tilgjengelig på vår nettside](#).

Forskriften inneholder ikke adgang til å søke om dispensasjon. Det betyr at fylkesmannen ikke kan dispensere fra reglene i forskriften i særlige tilfeller.

Landbruks- og matdepartementet informerte om ordningen da den ble innført i 2013. Dersom forvaltningen ikke finner svar på spørsmål om tilskudd til drenering i forskrift, rundskriv og saksbehandlingsløsningen, kan dere finne nyttig informasjon i [høringsbrev](#) og [fastsettelsesbrev fra Landbruks- og matdepartementet](#).

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Kaja Killingland
fung. seksjonssjef

Nanna Bergan
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.